

OKREŚLENIE WPŁYWU WIEKU PRZY OCIELENIU PIERWIASTEK RASY SIMENTALSKIEJ NA ICH WYDAJNOŚĆ MLECZNĄ

Jan Trela, Juliusz Kraszewski, Stanisław Polański*, Andrzej Mazur

Instytut Zootechniki Balice k. Krakowa

* Akademia Rolnicza w Krakowie filia w Rzeszowie

Jednym z istotnych źródeł niegenetycznej zmienności na wydajność mleczną w pierwszej laktacji jest wiek przy ocieleniu jałówki. Dla różnych ras i odmian uzależniony on jest od prowadzonej selekcji i różnic w stopniu dojrzałości do rozrodu. Wielu autorów, m.in. [1-5, 7], podkreśla, że skuteczne pokrycie, i w konsekwencji ocielenie jałowic w optymalnym dla nich okresie wiekowym, umożliwia uzyskanie najlepszych parametrów wydajności mlecznej.

Przy ocenie buhajów na podstawie użytkowości mlecznej córek dąży się do maksymalnego wyeliminowania wpływu czynników zmienności niegenetycznej /w tym i wpływu wieku przy ocieleniu/, które mogą ujemnie oddziaływać na wartość oceny. Szczególnie ważny jest wpływ tych czynników przy ocenie stacjonarnej buhajów rasy simentalskiej i polskiej czerwonej z uwagi na stosunkowo małą liczebność ocenianych w niej córek [6]. Z tych też względów w pracy podjęto się określenia wpływu wieku przy ocieleniu na wydajność mleczną pierwiastek rasy simentalskiej, będących w Stacji Oceny Bydła Simentalskiego.

MATERIAŁ I METODA

Materiał stanowiły wyniki mleczności uzyskane od 570 pierwiastek rasy simentalskiej, pochodzących po 57 ocenianych buhajach. Ocena była prowadzona w 8 seriach, obejmując lata 1974-84 r. Kontrolę mleczności w stacji oceny wykonano co 10 dni, a wydajność mleka liczona była do 250 dnia laktacji każdej pierwiastki. Dane dla wydajności laktacyjnych zestawiono grupując je według wieku pierwiastek wyrażonego w miesiącach. Obliczono istotności różnic między grupami przy pomocy analizy wariancji.

WYNIKI I OMÓWIENIE

Wyniki uzyskanych wydajności 250-dniowych laktacji w układzie wieku ocenianych pierwiastek przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Średnie wydajności pierwiastek w kolejnych miesiącach wycielenia

Wiek przy ocieleniu w mies.	n	Średnia wydajność mleka kg	Odchylenie standardowe
do 25	27	1811	515
26	93	1975	580
27	141	1983	597
28	126	2006	530
29	77	1914	433
30	52	1841	584
31	28	1815	413
32 i więcej	26	1878	705

Analiza wariancji nie wykazała istotnego wpływu wieku na zróżnicowanie się mleczności pierwiastek ocenianych w stacji. Być może statystyczna metoda nie jest na tyle precyzyjna, żeby uchwycić ten wpływ przy dotychczasowej ilości ocenionych sztuk, przy stosunkowo wąskiej rozpiętości wiekowej pierwiastek przy ocieleniu i różnej liczebności w poszczególnych klasach wieku.

Metodyka obowiązująca w stacji zakłada, że każda pierwiastka, nawet charakteryzująca się najgorszą w serii mlecznością /o ile nie wynika to z choroby zwierzęcia/, musi być oceniana do 250 dnia laktacji lub do momentu wcześniejszego zasuszenia się. Jest to konieczne z uwagi na ocenę buhajów w zakresie przekazywania ich cech mleczności potomstwu. W warunkach produkcyjnych najgorsze mlecznice z reguły wcześniej eliminowane są z hodowli. Założenia metodyki stacji powodują jednak że przy wyliczeniach uzyskuje się dużą zmienność cech, co uwiadcza się w wartościach odchyłeń standardowych.

W tej sytuacji, wyniki analizy wariancji wskazujące na brak wpływu wieku przy ocieleniu na wydajność mleczną należy traktować bardzo ostrożnie. Świadczyć mogą one jedynie, że w specyficznych warunkach prowadzenia stacji oceny wpływ wieku jest znacznie eliminowany i nie obarcza istotnym błędem wyników oceny. W warunkach produkcyjnych wpływ ten może mieć natomiast istotne znaczenie, o czym świadczą wyniki prac wielu autorów, m. in. [1-3, 5, 7].

W warunkach stacji oceny, pomimo braku istotności różnic między analizowanymi grupami, zaznaczyła się wyraźna tendencja wzrostu wydajności mlecznej pierwiastek do osiągnięcia wieku 27-28 miesięcy przy ocieleniu i stopniowy jej spadek po tym okresie.

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że w warunkach stacjonarnej oceny była simentalskiego analiza wariancji, liczona dla jednomiesięcznych klas wiekowych, nie wykazała wpływu wieku na uzyskiwaną mleczność pierwiastek. Stwierdzono natomiast wyraźną tendencję do maksymalnej wydajności laktacyjnej pierwiastek cielących się w wieku 27-28 miesięcy.

LITERATURA

1. Bakałto A., Lucker G.: *Mołočn. i Miasn. Skotovodstvo*, 4, 7: 16, 1959.
2. Jankowski Z.: *Prz. Hod.*, 3: 5, 1974.
3. Karłowicz W.: *Biul. Zakł. Hod. Dośw. Zwierz. PAN*, 14: 71, 1968.
4. Konarski W.: *Prz. Hod.*, 23: 6, 1973.
5. Kurowski H.: *Biul. Zakł. Hod. Dośw. Zwierz. PAN*, 14: 7, 1968.
6. Nahlik K.: *Biul. Inf. IZ*, 1: 13, 1982.
7. Zalewski W., Litwińczuk Z., Gnyp J.: *Rocz. Nauk. Zoot. Monogr. i Rozpr.* 8: 3, 1978.

J. Trela, J. Kraszewski, S. Polański, A. Mazur

EFFECT OF CALVING AGE OF SIMMENTAL PRIMAPARA HEIFERS ON THEIR MILK PERFORMANCE

Summary

The effect of calving age of Simmental primapara heifers on their milk performance within the 250-day lactation was determined. Data of 570 heifers calving in the period 1975-84 were analyzed. The milk performance of the primapara heifers was determined of the age classes: to 25th, 26th, 27th, 28th, 29th, 30th, 31st, 32nd month or more. Differences in the milk performance for particular age classes were determined. The age groups with approximate milk performance were distinguished.

Я. Треля, Ю. Крашевски, С. Полянски, А. Мазур

ВЛИЯНИЕ ВОЗРАСТА ОТЕЛА СИММЕНТАЛЬСКИХ ПЕРВОТЁЛОК
НА ИХ МОЛОЧНОСТЬ

Р е з ю м е

Определяли влияние возраста отела симментальских первотёлок на их молочность в период 250-дневной лактации. Анализировали данные для 570 первотёлок отелившихся в период 1978-84 гг. Молочность первотёлок определяли для следующих классов возраста: до 25-го месяца, в 26-ом месяце, 27-ом, 28-ом, 29-ом, 30-ом, 31-ом, 32-ом и дальнейших месяцах жизни. Определяли разницы в молочности для отдельных возрастных классов. Были выделены возрастные группы с приближенной молочностью.